

СХВАЛЕНО

наказ від 13.01.2020 №01

на педагогічній раді Директор школи

Протокол №3 від 10.01.2020р. _____ О.Бурденюк

ЗАТВЕРДЖЕНО

ПОЛОЖЕННЯ

ПРО ВНУТРІШНЮ СИСТЕМУ

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

ЧОЛГИНСЬКОЇ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ШКОЛИ І-ІІ СТУПЕНІВ

ЯВОРІВСЬКОЇ РАЙОННОЇРАДИ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

ЗМІСТ

№ з/п	Зміст питання	сторінки
1.	Вступ. Загальні положення	2
2.	Стратегія та процедури забезпечення якості освіти	3
3.	Напрями вивчення якості освітньої діяльності закладу освіти	5
	1. Освітнє середовище закладу освіти.	5
	2. Система та механізми забезпечення академічної доброчесності	6
	3. Критерії, правила і процедури оцінювання учнів	8
	4. Критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників.	12
	5. Критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівників	20
4.	Напрями самооцінювання освітньої діяльності закладу освіти	22

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Положення про забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти Чолгинської загальноосвітньої школи I-II ступенів Яворівської районної ради Львівської області і (далі – Положення) розроблено відповідно до вимог Закону України «Про освіту» № 2145-VIII від 05.09.2017 (стаття 41. Система забезпечення якості освіти) і передбачає здійснення таких процедур і заходів, що далі створять її структуру:

1. Стратегію (політику) та процедури забезпечення якості освіти;
2. Напрями вивчення якості освітньої діяльності закладу освіти;
3. Напрями самооцінювання освітньої діяльності закладу освіти

Положення регламентує зміст і порядок забезпечення якості освіти для здобувачів загальної середньої освіти за такими напрямками: 1. Освітнє середовище. 2. Система педагогічної діяльності. 3. Система оцінювання освітньої діяльності учнів. 4. Система управлінської діяльності. Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти складено на 5 років , погоджується педагогічною радою закладу більшістю голосів і набирає чинності з моменту схвалення. Педагогічна рада має право вносити в нього зміни та доповнення. Положення затверджується наказом керівника закладу. До розбудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти залучаються всі учасники освітнього процесу, а також засновники. Документ оприлюднюється на сайті закладу освіти. Тривалість, періодичність, вивчення напрямів і оцінювання визначаються закінченням освітнім циклом – навчальним роком. Відповідно до кожного напрямку створюються робочі групи, які будуть забезпечувати моніторинг вивчення та оцінювання системи. За результатами самооцінювання готуються висновки, які є складовою щорічного звіту директора про діяльність закладу освіти і визначаються шляхи вдосконалення освітньої діяльності, які стануть частиною річного плану роботи на наступний навчальний рік, а також отримані результати моніторингу розглядаються на засіданні педагогічної ради.

II. СТРАТЕГІЯ ТА ПРОЦЕДУРИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

1. Основні етапи розбудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти

Розбудова внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти складається з таких основних етапів:

I РОЗРОБЛЕННЯ

- ✓ Визначення цілей функціонування системи
- ✓ Визначення необхідних ресурсів
- ✓ Визначення компонентів та механізмів функціонування системи
- ✓ Управлінські рішення щодо функціонування системи
- ✓ Визначення критеріїв оцінювання функціонування системи

II ВИВЧЕННЯ

- ✓ Моніторинг процесів системи

✓ Аналіз результатів моніторингу

III ОЦІНЮВАННЯ

✓ Визначення рівня якості функціонування системи

✓ Визначення результатів функціонування системи

IV ЗВІТУВАННЯ

✓ Аналіз стану функціонування системи

✓ Визначення шляхів вдосконалення функціонування системи

V ПЛАНУВАННЯ

✓ Визначення заходів для вдосконалення функціонування системи

2. Принципи на яких базується стратегія забезпечення якості освіти:

- принцип відкритості інформації на всіх етапах забезпечення якості та прозорості процедур системи забезпечення якості освітньої діяльності.
- принцип відповідності Державним стандартам загальної середньої освіти;
- принцип цілісності, який полягає в єдності усіх видів освітніх впливів на учня, їх підпорядкованості головній меті освітньої діяльності, яка передбачає всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності;
- принцип розвитку, що виходить з необхідності вдосконалення якості освітнього процесу відповідно до зміни внутрішнього та зовнішнього середовища, аналізу даних та інформації про результативність освітньої діяльності;
- принцип партнерства, що враховує взаємозалежність та взаємну зацікавленість суб'єктів освітнього процесу, відповідно до їх поточних та майбутніх потреб у досягненні високої якості освітнього процесу.

3.Процедури і заходи забезпечення якості освіти :

- оновлення нормативно-методичної бази забезпечення якості освіти та освітньої діяльності;
- постійний моніторинг змісту освіти;- спостереження за реалізацією освітнього процесу;- моніторинг технологій навчання;- моніторинг ресурсного потенціалу;- моніторинг управління ресурсами та процесами;- спостереження за станом соціально-психологічного середовища;- контроль стану прозорості освітньої діяльності та оприлюднення інформації щодо її результатів;- розроблення рекомендацій щодо покращення якості освітньої діяльності та якості освіти, участь у стратегічному плануванні тощо;- здійснення контролю виконання чинного законодавства в галузі освіти, нормативних документів про освіту, наказів та рішень педагогічної ради;- експертна оцінка ефективності результатів

діяльності педагогічних працівників;- вивчення результатів педагогічної діяльності, виявлення позитивних і негативних тенденцій в організації освітнього процесу та розробка на цій основі пропозицій з поширення передового педагогічного досвіду й усунення негативних тенденцій;- збір інформації, її обробка й накопичення для підготовки проектів рішень;- аналіз результатів реалізації наказів і розпоряджень;- надання методичної допомоги педагогічним працівникам у процесі контролю.

ІІІ. НАПРЯМИ ВИВЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ

1. Освітнє середовище закладу освіти.

Вимоги до безпечного освітнього середовища :

1. Забезпечення комфортних і безпечних умов навчання та праці
2. Створення освітнього середовища, вільного від будь-яких форм насильства та дискримінації
3. Формування інклюзивного, розвивального та мотивуючого до навчання освітнього простору

Створення безпеки спрямоване на виконання таких завдань:

- формування в учнів компетентностей, важливих для успішної соціалізації особистості;
- впровадження демократичної культури, захист прав дитини і формування демократичних цінностей;
- запобігання та протидія таким негативним явищам серед дітей та учнівської молоді як насильство, кібербулінг, булінг тощо;
- формування у дітей і підлітків життєвих навичок (психосоціальних компетентностей), які сприяють соціальній злагодженості, відновленню психологічної рівноваги;
- запобігання та протидія торгівлі людьми, формування у школярів таких життєвих навичок, як спілкування, прийняття рішень, критичне мислення, управління емоціями, стресами та конфліктними ситуаціями, формування цінностей та набуття відповідних компетентностей;
- формування морально-етичних, соціальних, громадянських ціннісних орієнтирів, виховання національно свідомої, духовно багатої, фізично досконалої особистості;
- профілактика девіантної поведінки, правопорушень та злочинності серед неповнолітніх;
- профілактика залежностей та шкідливих звичок, пропаганда здорового способу життя, збереження і зміцнення фізичного та психічного здоров'я як найвищої соціальної цінності;
- формування творчого середовища, залучення учнів в позаурочний час до спорту, творчості, мистецтва, інших громадських заходів з метою їх позитивної самореалізації, соціалізації;
- розвиток творчої співпраці педагогічного колективу, учнів і батьків на засадах педагогіки партнерства.

Особам з особливими освітніми потребами освіта надається нарівні з іншими особами, у тому числі шляхом створення належного фінансового, кадрового, матеріально-технічного забезпечення та забезпечення універсального дизайну та розумного пристосування, що враховує індивідуальні потреби таких осіб. Універсальний дизайн закладу освіти створюється на таких принципах:

- *рівність і доступність використання;*
- *гнучкість використання;*
- *просте та зручне використання;*
- *сприйняття інформації з урахуванням різних сенсорних можливостей користувачів;*
- *низький рівень фізичних зусиль;*
- *наявність необхідного розміру і простору.*

2. Система та механізми забезпечення академічної доброчесності

Система та механізми забезпечення академічної доброчесності визначається спеціальним Положенням про академічну доброчесність, схваленим педагогічною радою (протокол №8 від 10.06.2019).

Дотримання академічної доброчесності педагогічними працівниками передбачає:

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності учнями;
- об'єктивне оцінювання результатів навчання.

Дотримання академічної доброчесності учнями передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Порушенням академічної доброчесності вважається:

- академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів

власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

- самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;
- фабрикація – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;
- фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;
- списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;
- обман – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;
- хабарництво – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;
- необ'єктивне оцінювання – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

За порушення академічної доброчесності педагогічні працівники закладу освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- відмова в присвоєнні або позбавлення присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії;
- позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади.

За порушення академічної доброчесності учні можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми.

3. Критерії, правила і процедури оцінювання учнів

Вимоги:

1. Наявність відкритої, прозорої і зрозумілої для здобувачів освіти системи оцінювання їх навчальних досягнень

2. Застосування внутрішнього моніторингу, що передбачає систематичне відстеження та коригування результатів навчання кожного здобувача освіти
3. Спрямованість системи оцінювання на формування у здобувачів освіти відповідальності за результати свого навчання, здатності до самооцінювання

Критерії:

- Здобувачі освіти отримують від педагогічних працівників інформацію про критерії, правила та процедури оцінювання навчальних досягнень
- Система оцінювання в закладі освіти сприяє реалізації компетентнісного підходу до навчання
- Здобувачі освіти вважають оцінювання результатів навчання справедливим і об'єктивним
- У закладі освіти здійснюється аналіз результатів навчання здобувачів освіти
- У закладі освіти впроваджується система формувального оцінювання
- Заклад освіти сприяє формуванню у здобувачів освіти відповідального ставлення до результатів навчання
- Заклад освіти забезпечує самооцінювання та взаємооцінювання здобувачів освіти

Оцінювання якості знань здобувачів освіти закладу здійснюється відповідно до «Загальних критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти», які в обов'язковому порядку розміщені на веб-сторінці закладу, які виходять із чинних нормативно-правових актів в освіті на даний період.

Критерії оцінювання та очікувані результати освітньої діяльності учнів є обов'язковою складовою навчальної програми предмета. На початку вивчення теми вчитель повинен ознайомити учнів із системою та критеріями її оцінювання.

Для врахування думки учнів щодо якості та об'єктивності системи оцінювання проводяться щорічні соціологічні (анонімні) опитування учнів і випускників, а також моніторинг оцінювання ступеня задоволення здобувачів освіти. Результати оцінювання здобувачів освіти обговорюються на засіданні педагогічної ради школи.

Метою навчання є формування компетентностей. Вимоги до обов'язкових результатів навчання визначаються з урахуванням компетентнісного підходу до навчання, в основу якого покладено ключові компетентності.

До ключових компетентностей належать:

- вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного

самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

- здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;
- математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;
- компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;
- інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;
- екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;
- інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;
- навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;
- громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають

співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

- культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;
- підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Основними функціями оцінювання навчальних досягнень учнів є:

- контролююча – визначає рівень досягнень кожного учня, готовність до засвоєння нового матеріалу, що дає змогу вчителю відповідно планувати й викладати навчальний матеріал;
- навчальна – сприяє повторенню, уточненню й поглибленню знань, їх систематизації, вдосконаленню умінь та навичок;
- діагностико-коригувальна – з'ясовує причини труднощів, які виникають в учня в процесі навчання; виявляє прогалини у засвоєному, вносить корективи, спрямовані на їх усунення;
- стимулювально-мотиваційна – формує позитивні мотиви навчання;
- виховна – сприяє формуванню умінь відповідально й зосереджено працювати, застосовувати прийоми контролю й самоконтролю, рефлексії навчальної діяльності.

При оцінюванні навчальних досягнень учнів враховуються:

- характеристики відповіді учня: правильність, логічність, обґрунтованість, цілісність;
- якість знань: повнота, глибина, гнучкість, системність, міцність;
- сформованість предметних умінь і навичок;
- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо;
- досвід творчої діяльності (вміння виявляти проблеми та розв'язувати їх, формулювати гіпотези);

- самостійність оцінних суджень.

Характеристики якості знань взаємопов'язані між собою і доповнюють одна одну:

- повнота знань – кількість знань, визначених навчальною програмою;
- глибина знань – усвідомленість існуючих зв'язків між групами знань;
- гнучкість знань – уміння учнів застосовувати набуті знання у стандартних і нестандартних ситуаціях; знаходити варіативні способи використання знань; уміння комбінувати новий спосіб діяльності із вже відомих;
- системність знань – усвідомлення структури знань, їх ієрархії і послідовності, тобто усвідомлення одних знань як базових для інших;
- міцність знань – тривалість збереження їх в пам'яті, відтворення їх в необхідних ситуаціях.

Видами оцінювання навчальних досягнень учнів є поточне, тематичне, семестрове, річне оцінювання та державна підсумкова атестація. Поточне оцінювання – це процес встановлення рівня навчальних досягнень учня в оволодінні змістом предмета, уміннями та навичками відповідно до вимог навчальних програм. Об'єктом поточного оцінювання рівня навчальних досягнень учнів є знання, вміння та навички, самостійність оцінних суджень, досвід творчої діяльності та емоційно-ціннісного ставлення до навколишньої дійсності. Поточне оцінювання здійснюється у процесі вивчення теми. Його основними завдання є: встановлення й оцінювання рівнів розуміння і первинного засвоєння окремих елементів змісту теми, встановлення зв'язків між ними та засвоєним змістом попередніх тем, закріплення знань, умінь і навичок. Формами поточного оцінювання є індивідуальне, групове та фронтальне опитування; робота з діаграмами, графіками, схемами; робота з контурними картами; тестова форма контролю; виконання учнями різних видів письмових робіт; взаємоконтроль учнів у парах і групах; самоконтроль тощо. Інформація, отримана на підставі поточного контролю, є основною для коригування роботи вчителя на уроці. Тематичному оцінюванню навчальних досягнень підлягають основні результати вивчення теми (розділу). Тематичне оцінювання навчальних досягнень учнів забезпечує:

- усунення безсистемності в оцінюванні;
- підвищення об'єктивності оцінки знань, навичок і вмінь;
- індивідуальний та диференційований підхід до організації навчання;
- систематизацію й узагальнення навчального матеріалу;
- концентрацію уваги учнів до найсуттєвішого в системі знань з кожного предмета.

Тематична оцінка виставляється на підставі результатів опанування учнями матеріалу теми впродовж її вивчення з урахуванням поточних оцінок, різних видів навчальних робіт (практичних, лабораторних, самостійних, творчих, контрольних робіт) та навчальної активності школярів. Перед початком вивчення чергової теми всі учні мають бути ознайомлені з тривалістю вивчення теми (кількість занять); кількістю й тематикою обов'язкових робіт і термінами їх проведення; умовами оцінювання. Оцінка за семестр виставляється за результатами тематичного оцінювання, а за рік – на основі семестрових оцінок. Учень має право на підвищення семестрової оцінки.

4.Критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників

Вимоги до педагогічних працівників закладу встановлюються у відповідності до розділу VII Закону України «Про освіту» .Критерії оцінювання:

- Педагогічні працівники планують свою діяльність, аналізують її результативність
- Педагогічні працівники застосовують освітні технології, спрямовані на формування ключових компетентностей і наскрізних умінь здобувачів освіти
- Педагогічні працівники беруть участь у формуванні та реалізації індивідуальних освітніх траєкторій для здобувачів освіти (за потреби)
- Педагогічні працівники створюють та/або використовують освітні ресурси (електронні презентації, відеоматеріали, методичні розробки, веб-сайти, блоги тощо)
- Педагогічні працівники сприяють формуванню суспільних цінностей у здобувачів освіти у процесі їх навчання, виховання та розвитку
- Педагогічні працівники використовують інформаційно-комунікаційні технології в освітньому процесі
- Педагогічні працівники сприяють формуванню, забезпечують власний професійний розвиток і підвищення кваліфікації, у тому числі щодо методик роботи з дітьми з особливими освітніми потребами
- Педагогічні працівники здійснюють інноваційну освітню діяльність, беруть участь у освітніх проектах, залучаються до роботи як освітні експерти
- Педагогічні працівники діють на засадах педагогіки партнерства
- Педагогічні працівники співпрацюють з батьками здобувачів освіти з питань
- У закладі освіти існує практика педагогічного наставництва, взаємонавчання та інших форм професійної співпраці організації освітнього процесу, забезпечують постійний зворотній зв'язок
- Педагогічні працівники під час провадження педагогічної та наукової (творчої) діяльності дотримуються академічної доброчесності
- Педагогічні працівники сприяють дотриманню академічної доброчесності здобувачами освіти

Внутрішня система забезпечення якості освіти та якості освітньої діяльності закладу передбачає підвищення якості професійної підготовки фахівців відповідно до очікувань суспільства. Якість педагогічного складу регулюється прозорими процедурами відбору, призначення та звільнення з посади, кваліфікаційними вимогами та вимогами до професійної компетентності, системою підвищення кваліфікації. Відповідність фаховості вчителя навчальній дисципліні визначається відповідністю його спеціальності згідно з документами про вищу освіту або про науковий ступінь, або про вчене звання, або науковою спеціальністю, або досвідом практичної роботи за відповідним фахом та проходженням відповідного підвищення кваліфікації. Процедура оцінювання педагогічної діяльності педагогічного працівника включає в себе атестацію та сертифікацію. Один із принципів організації атестації – здійснення комплексної оцінки діяльності педагогічного працівника, яка передбачає забезпечення всебічного розгляду матеріалів з досвіду роботи, вивчення необхідної документації, порівняльний аналіз результатів діяльності впродовж усього періоду від попередньої атестації, а також вивчення системи уроків, враховуючи такі педагогічні показники:

- Мотивацію учнів впродовж всього уроку
- Забезпечення суб'єктності навчання (залучення учнів до визначення мети, завдань уроку, діалогу, ігрових ситуацій, драматизації, парної та групової роботи, рефлексивних суджень тощо)
- Ефективність застосування теоретичних, набутих на даному уроці, знань, на практиці.
- Забезпечення можливості отримати, осмислити і використати інформацію з різних джерел.
- Рівень самоосвітньої і творчої діяльності учнів.
- Роль вчителя в уроці (співвідношення знань, які діти отримують у готовому вигляді і в самостійному пошуку (20% і 80% відповідно); систематичне залучення дітей до самооцінювання (взаємо) і самоконтролю (взаємо), перевага позитивного оцінювання.
- Створення і забезпечення ситуації вибору, успіху.
- Розвиток соціальних і комунікативних здібностей учнів.
- Формування моральних цінностей

Необхідною умовою об'єктивної атестації є всебічний аналіз освітнього процесу у закладі, вивчення думки батьків, учнів та колег вчителя, який атестується тощо. Визначення рівня результативності діяльності педагога, оцінювання за якими може стати підставою для визначення його кваліфікаційного рівня наведено в таблиці:

Професійний рівень діяльності вчителя

Кваліфікаційні категорії

Критерії	Спеціаліст другої категорії	Спеціаліст першої категорії	Спеціаліст вищої категорії
1. Знання теоретичних і практичних основ предмета	Відповідає загальним вимогам, що висуваються до вчителя. Має глибокі знання зі свого предмета	Відповідає вимогам, що висуваються до вчителя першої кваліфікаційної категорії. Має глибокі та різнобічні знання зі свого предмета й суміжних дисциплін	Відповідає вимогам, що висуваються до вчителя вищої кваліфікаційної категорії. Має глибокі знання зі свого предмета і суміжних дисциплін, які значно перевищують обсяг програми
2. Знання сучасних досягнень у методиці	Слідкує за спеціальною і методичною літературою; працює за готовими методиками й програмами навчання; використовує прогресивні ідеї	Володіє методиками аналізу навчально-працьової роботи з предмету; варіює готові, розроблені іншими методиками й програми; використовує програми й	Володіє методами науково-дослідницької, експериментальної роботи, використовує в роботі власні оригінальні програми й методики
3. Уміння аналізувати свою діяльність	Бачить свої недоліки, прогалини і прорахунки в роботі, але при цьому не завжди здатний встановити причини їхньої появи. Здатний домагатися змін на краще на основі самоаналізу, однак покращення мають нерегулярний характер і поширюються лише на окремі ділянки роботи	Виправляє допущені помилки і посилює позитивні моменти у своїй роботі, знаходить ефективні рішення. Усвідомлює необхідність систематичної роботи над собою і активно включається в ті види діяльності, які сприяють формуванню потрібних якостей	Прагне і вміє бачити свою діяльність збоку, об'єктивно й неупереджено оцінює та аналізує її, виділяючи сильні і слабкі сторони. Свідомо памічає програму самодосконалення, її мету, завдання, шляхи реалізації
4. Знання нових педагогічних концепцій	Знає сучасні технології навчання й виховання; володіє набором варіативних методик і педагогічних технологій; здійснює їх вибір і застосовує відповідно до інших умов	Уміє демонструвати на практиці високий рівень володіння методиками; володіє однією із сучасних технологій розвиваючого навчання; творчо користується технологіями й програмами	Розробляє нові педагогічні технології навчання й виховання, веде роботу з їх апробації, бере участь у дослідницькій, експериментальній діяльності

<p>5. Знання теорії педагогіки й вікової психології учня</p>	<p>Орієнтується в сучасних психолого-педагогічних концепціях навчання, але рідко застосовує їх у своїй практичній діяльності. Здатний приймати рішення в типових ситуаціях</p>	<p>Вільно орієнтується в сучасних психолого-педагогічних концепціях навчання й виховання, використовує їх як основу у своїй практичній діяльності. Здатний швидко й підсвідомо обрати оптимальне рішення</p>	<p>Користується різними формами психолого-педагогічної діагностики й науково-обґрунтованого прогнозування. Здатний передбачити розвиток подій і прийняти рішення в нестандартних ситуаціях</p>
--	--	--	--

Кваліфікаційні категорії

Критерії	Спеціаліст другої категорії	Спеціаліст першої категорії	Спеціаліст вищої категорії
<p>1. Володіння способами індивідуалізації навчання</p>	<p>Враховує у стосунках з учнями індивідуальні особливості їхнього розвитку, здійснює диференційований підхід з урахуванням темпів розвитку, нахилів та інтересів, стану здоров'я. Знає методи діагностики рівня інтелектуального й особистісного розвитку дітей</p>	<p>Уміло користується елементами, засобами діагностики і корекції індивідуальних особливостей учнів під час реалізації диференційованого підходу. Створює умови для розвитку талантів, розумових і фізичних здібностей</p>	<p>Сприяє пошуку, відбору і творчому розвитку обдарованих дітей. Уміє тримати в полі зору «сильних», «слабких» і «середніх» за рівнем знань учнів; працює за індивідуальними планами з обдарованими і слабкими дітьми</p>
<p>2. Уміння активізувати пізнавальну діяльність учнів</p>	<p>Створює умови, що формують мотив діяльності. Уміє захопити учнів своїм предметом, керувати колективною роботою, варіювати різноманітні методи й форми роботи. Стійкий інтерес до навчального предмета і висока пізнавальна активність учнів поєднуються з не дуже ґрунтовними знаннями, з недостатньо сформованими навичками учіння</p>	<p>Забезпечує успішне формування системи знань на основі самоуправління процесом учіння. Уміє цікаво подати навчальний матеріал, активізувати учнів, збудивши в них інтерес до особистості самого предмета; уміло варіює форми і методи навчання. Міцні, ґрунтовні знання учнів поєднуються з високою пізнавальною активністю і сформованими навичками</p>	<p>Забезпечує залучення кожного школяра до процесу активного учіння. Стимулює внутрішню (мислительну) активність, пошукову діяльність. Уміє ясно й чітко викласти навчальний матеріал; уважний до рівня знань усіх учнів. Інтерес до навчального предмета в учнів поєднуються з міцними знаннями і сформованими навичками</p>

<p>3. Робота з розвитку в учнів загальнонавчальних вмінь і навичок</p>	<p>Прагне до формування навичок раціональної організації праці</p>	<p>Цілеспрямовано й професійно формує в учнів уміння й навички раціональної організації навчальної праці (самоконтроль у навчанні, раціональне планування навчальної праці, належний темп читання, письма, обчислень). Дотримується єдиних вимог щодо усного і писемного мовлення: оформлення письмових робіт учнів у зошитах, щоденниках (грамотність, акуратність, каліграфія)</p>	
<p>4. Рівень навченості учнів</p>	<p>Забезпечує стійкий позитивний результат, ретельно вивчає критерії оцінювання, користується ними на практиці; об'єктивний в оцінюванні знань учнів</p>	<p>Учні демонструють знання теоретичних і практичних основ предмета; показують хороші результати за наслідками зрізів, перевірних робіт, екзаменів</p>	<p>Учні реалізують свої інтелектуальні можливості чи близькі до цього; добре сприймають, засвоюють і відтворюють пройдений навчальний матеріал, демонструють глибокі, міцні знання теорії й навички розв'язування практичних завдань, здатні включитися в самостійний пізнавальний пошук</p>

Комунікативна культура

Кваліфікаційні категорії			
Критерії	Спеціаліст другої категорії	Спеціаліст першої категорії	Спеціаліст вищої категорії
1. Комунікативні й організаторські здібності	Прагне до контактів з людьми. Не обмежує коло знайомих; відстоює власну думку; планує свою роботу, проте потенціал його нахилів не вирізняється високою стійкістю	Швидко знаходить друзів, постійно прагне розширити коло своїх знайомих; допомагає близьким, друзям; проявляє ініціативу в спілкуванні; із задоволенням бере участь в організації громадських заходів; здатний прийняти самостійне рішення в складній ситуації. Усе виконує за внутрішнім переконанням, а не з примусу. Наполегливий у діяльності, яка його приваблює	Відчуває потребу в комунікативній і організаторській діяльності; швидко орієнтується в складних ситуаціях; невимушено почувається в новому колективі; ініціативний, у важких випадках віддає перевагу самостійним рішенням; відстоює власну думку й домагається її прийняття. Шукає такі справи, які б задовольнили його потребу в комунікації та організаторській діяльності
2. Здатність до співпраці з учнями	Володіє відомими в педагогіці прийомами переконливого впливу, але використовує їх без аналізу ситуації	Обговорює й аналізує ситуації разом з учнями і залишає за ними право приймати власні рішення. Уміє сформувати громадську позицію учня, його реальну соціальну поведінку й вчинки, світогляд і ставлення до учня, а також готовність до подальших виховних впливів учителя	Веде постійний пошук нових прийомів переконливого впливу й передбачає їх можливе використання в спілкуванні. Виховує вміння толерантно ставитися до чужих поглядів. Уміє обґрунтовано користуватися поєднанням методів навчання й виховання, що дає змогу досягти хороших результатів при оптимальному докладанні розумових, волевових та емоційних зусиль учителя й учнів

3. Готовність до співпраці з колегами	Володіє адаптивним стилем поведінки, педагогічного спілкування; намагається створити навколо себе доброзичливу обстановку співпраці з колегами	Намагається вибрати стосовно кожного з колег такий спосіб поведінки, де найкраще поєднується індивідуальний підхід з утвердженням колективістських принципів моралі	Неухильно дотримується професійної етики спілкування; у будь-якій ситуації координує свої дії з колегами
4. Готовність до співпраці з батьками	Визначає педагогічні завдання з урахуванням особливостей дітей і потреб сім'ї, систематично співпрацює з батьками	Залучає батьків до діяльності; спрямованої на створення умов, сприятливих для розвитку їхніх дітей; формує в батьків позитивне ставлення до оволодіння знаннями педагогіки й психології	Налагоджує контакт із сім'єю не тільки тоді, коли потрібна допомога батьків, а постійно, домагаючись відвертості, взаєморозуміння, чуйності
5. Педагогічний такт	Володіє педагогічним тактом, а деякі його порушення не позначаються негативно на стосунках з учнями	Стосунки з дітьми будує на довірі, повазі, вимогливості, справедливості	
6. Педагогічна культура	Знає елементарні вимоги до мови, специфіку інтонацій у мовленні, темпу мовлення дотримується не завжди	Уміє чітко й логічно висловлювати думки в усній, письмовій та графічній формі. Має багатий словниковий запас, добру дикцію, правильну інтонацію	Досконало володіє своєю мовою, словом, професійною термінологією
7. Створення комфортного мікроклімату	Глибоко вірить у великі можливості кожного учня. Створює сприятливий морально-психологічний клімат для кожної дитини	Наполегливо формує моральні уявлення, поняття учнів, виховує почуття гуманності, співчуття, жалю, чуйності. Створює умови для розвитку талантів, розумових і фізичних здібностей, загальної культури особистості	Сприяє пошуку, відбору і творчому розвитку обдарованих дітей

Сертифікація педагогічних працівників – це зовнішнє оцінювання професійних компетентностей педагогічного працівника (у тому числі з педагогіки та психології, практичних вмінь застосування сучасних методів і технологій навчання), що здійснюється шляхом незалежного тестування, самооцінювання та вивчення практичного досвіду роботи. Сертифікація педагогічного працівника відбувається на добровільних засадах виключно за його ініціативою.

З метою вдосконалення професійної підготовки педагогів закладу шляхом поглиблення, розширення й оновлення професійних компетентностей організовується підвищення кваліфікації педагогічних працівників. Щорічне підвищення кваліфікації педагогічних працівників здійснюється відповідно до статті 59 Закону України “Про освіту”, постанови Кабінету Міністрів України №800 від 21.08.2019 та листа Міністерства освіти і науки України №1/9-683 від 04.11.2019. Формами підвищення кваліфікації є інституційна (очна (денна, вечірня), заочна, дистанційна, мережева), дуальна, на робочому місці тощо. Форми підвищення кваліфікації можуть поєднуватись. Щорічний план підвищення кваліфікації педагогічних працівників затверджує педагогічна рада.

5. Критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівників

Формою контролю за діяльністю керівників закладу освіти є атестація. Ефективність управлінської діяльності керівника під час атестації визначається за критеріями:

- саморозвиток та самовдосконалення керівника у сфері управлінської діяльності;
- стратегічне планування базується на положеннях концепції розвитку закладу освіти, висновках аналізу та самоаналізу результатів діяльності;
- річне планування формується на стратегічних засадах розвитку закладу;
- здійснення аналізу і оцінки ефективності реалізації планів, проектів;
- забезпечення професійного розвитку вчителів, методичного супроводу молодих спеціалістів;
- поширення позитивної інформації про заклад;
- створення повноцінних умов функціонування закладу (безпечні та гігієнічні);
- застосування ІКТ-технологій у освітньому процесі;
- забезпечення якості освіти через взаємодію всіх учасників освітнього процесу;
- позитивна оцінка компетентності керівника з боку працівників.

Ділові та особистісні якості керівників визначаються за критеріями:

- цілеспрямованість та саморозвиток;
- компетентність;
- динамічність та самокритичність;
- управлінська етика;
- прогностичність та аналітичність;
- креативність, здатність до інноваційного пошуку;
- здатність приймати своєчасне рішення та брати на себе відповідальність за результат діяльності.

Управлінська діяльність адміністрації закладу на сучасному етапі повинна відповідати вирішенню низки концептуальних положень, а саме:

- створення умов для переходу від адміністративного стилю управління до громадсько-державного;- раціональний розподіл роботи між працівниками школи з урахуванням їх кваліфікації, досвіду та ділових якостей;- забезпечення оптимальної організації освітнього процесу, який би забезпечував належний рівень освіченості і вихованості випускників та підготовку їх до життя в умовах ринкових відносин;- визначення найбільш ефективних для керівництва шляхів і форм реалізації стратегічних завдань, які б повною мірою відповідають особливостям роботи та діловим якостям адміністрації, раціональне витрачання часу всіма працівниками;- правильне і найбільш ефективне використання навчально-матеріальної бази та створення сприятливих умов для її поповнення в умовах ринкових відносин;- забезпечення високого рівня працездатності всіх учасників освітнього процесу;- створення здорової творчої атмосфери в педагогічному колективі.

Фахові компетенції керівника закладу:

- прогнозувати позитивне майбутнє і формувати дух позитивних змін;- забезпечувати відкрите керівництво;- вивчати інтереси і потреби місцевої громади й суспільства в цілому, щоб визначати нові цілі і завдання;- організувати роботу колективу на досягнення поставлених цілей;- працювати над залученням додаткових ресурсів для якісного досягнення цілей;- постійно вчитися і стимулювати до цього членів педагогічного колективу.

Інформаційні системи для ефективного управління

Однією з умов розвитку освіти є запровадження інформаційно-комунікаційних технологій в управлінську та освітню діяльність.

Така діяльність проводиться у двох напрямках:- впровадження інформаційних технологій в управлінську діяльність;- комп'ютеризація освітнього процесу.Перший із зазначених напрямів полягає у створенні оптимальних умов роботи учасників освітнього процесу, застосування ними програмного

забезпечення, що допомагає систематизувати роботу суб'єктів управління закладом на усіх рівнях. Другий напрям – це впровадження у освітній процес електронних засобів навчання, розробка і застосування електронного супроводу занять, самостійної і виховної роботи та тестових програмних засобів. Інновації в управлінні освітнім закладом на базі інформаційних технологій є ключовим механізмом, який дозволить створити переваги в конкурентному середовищі. У цьому напрямку основними заходами в розвитку інформатизації закладу є ефективна робота веб-сайту, інформування педагогів через електронні скриньки та Google – сервіси, застосування в роботі програмних засобів «Курс школа», груп у фейсбуці та вайбері.

IV. НАПРЯМИ САМООЦІНЮВАННЯ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ

Функції самооцінювання

- Отримання порівняльних даних, виявлення динаміки і факторів впливу на динаміку.- Упорядкування інформації про стан і динаміку якості освітнього процесу.- Координація діяльності організаційних структур (шкільні методичні об'єднання, творчі групи) задіяних у процедурах моніторингу.

Види самооцінювання

- Моніторинг навчальних досягнень здобувачів освіти.- Моніторинг педагогічної діяльності.- Моніторинг за освітнім середовищем.

Напрями самооцінювання

- **узгодження управління** (якщо школа відповідає певним стандартам в освіті, автоматично забезпечується адекватний рівень її діяльності);
- **Діагностика або** визначення рівня академічних навичок учнів незалежно від їх особистості;
- **Вивчення діяльності** (включає заміри «входу» і «виходу» системи);
- **Статичний показник** (надає можливість одночасно зняти показники за одним або кількома напрямками діяльності школи, порівняти отриманий результат з нормативом і визначити відхилення від стандарту, здійснити аналіз і прийняти управлінське рішення);
- **Динамічний показник** (багаторазовий замір певних характеристик під час усього циклу діяльності);
- **Психологічний показник** (постійне відстеження певних особливостей у ході навчальної діяльності);
- **Внутрішній показник ефективності** (спостереження за динамікою становлення колективу, прогнозування проблем, які можуть з'явитися у майбутньому);
- **Самооцінювання освітніх систем** (оцінювання стану системи, в якій відбуваються зміни, з подальшим прийняттям управлінського рішення);

- **Педагогічний моніторинг** (супровідний контроль та поточне коригування взаємодії вчителя й учня в організації і здійсненні освітнього процесу);
- **Освітній моніторинг** (супровідне оцінювання і поточна регуляція будь-якого процесу в освіті);
- **Учнівське самооцінювання** (комплекс психолого-педагогічних процедур, які супроводжують процес засвоєння учнями знань, сприяють виробленню нової інформації, необхідної для спрямування дій на досягнення навчальної мети);
- **Самооцінювання загальноосвітньої підготовки учнів** (систематичне відстеження досягнення державних вимог підготовки учнів за основними навчальними дисциплінами);
- **Моніторинг результативності освітнього процесу** (показує загальну картину дій усіх факторів, що впливають на навчання та виховання, і визначає напрями, які потребують більш детального дослідження).

Форми самооцінювання

- Самооцінка власної діяльності на рівні педагога, учня, адміністратора.-
Внутрішня оцінка діяльності керівниками шкільних методичних об'єднань.- Зовнішнє оцінювання діяльності.

Етапи проведення самооцінювання

- Терміни проведення моніторингу визначаються планом роботи школи на кожен навчальний рік.- Самооцінювання включає три етапи:*а) підготовчий* — визначення об'єкта вивчення, визначення мети, критерії оцінювання, розробка інструментарію і механізму відстеження, визначення термінів;*б) практичний (збір інформації)* — аналіз документації, тестування, контрольні зрізи, анкетування, цільові співбесіди, самооцінка тощо;*в) аналітичний* — систематизація інформації, аналіз інформації, коректування, прогнозування, контроль за виконанням прийнятих управлінських рішень.

Виконавці

Виконавцями самооцінювання є: заступники директора, керівники шкільних методичних об'єднань, члени творчих груп, педагогічні працівники певної спеціалізації, вчителі-предметники, класні керівники, представники соціально-психологічної служби школи.

Функціональні обов'язки учасників самооцінювання

Адміністрація закладу:- ініціює розроблення стратегії розвитку школи;- розробляє і втілює внутрішкільну систему забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти;- устанавлює і затверджує порядок, періодичність проведення досліджень;- забезпечує необхідні ресурси для організації освітнього процесу;- сприяє визначенню напрямків підвищення кваліфікації педагогічних працівників;- забезпечує реалізацію освітньої програми;- визначає шляхи подальшого розвитку закладу;-

приймає управлінські рішення щодо розвитку якості освіти на основі результатів моніторингу.

Рада забезпечення якості освіти:- Бере участь у розробленні інструментарію;- Бере участь у розробленні критеріїв оцінювання результативності освітнього процесу та професійної діяльності педагогів;- проводить експертизу, дослідження, анкетування, опитування та оцінювання здобувачів освіти;- аналізує результати зібраної інформації;- веде облік результатів ;
- готують пропозиції для адміністрації щодо удосконалення освітнього процесу.

Педагогічна рада закладу:- участь у розробленні методики оцінювання;- вибір критеріїв і показників, що характеризують стан і динаміку розвитку системи забезпечення якості освіти;- визначення способів оприлюднення інформації та показників розвитку системи моніторингу;- вивчення, узагальнення і поширення інноваційного досвіду педагогічних працівників;- затвердження освітньої програми закладу та стратегії розвитку та положення про академічну доброчесність;- сприяння підвищенню кваліфікації педагогічних працівників, розвитку їх творчих ініціатив.

Класний керівник:- проводить контроль за всеобучем кожного учня;- своєчасно доводить підсумки до відома батьків;- надає інформацію для самооцінювання.

Учитель:- визначає й аналізує рівень навчальних досягнень учнів з предметів за результатами тестування, контрольних зрізів, поточного, тематичного та підсумкового оцінювання за семестри, навчальний рік;- визначає шляхи підвищення навчальних досягнень учнів;- своєчасно подає інформацію для оцінювання результативності.

Критерії щодо здійснення внутрішнього забезпечення якості освіти

1. **Об'єктивність** з метою максимального уникнення суб'єктивних оцінок, урахування всіх результатів (позитивних і негативних), створення рівних умов для всіх учасників освітнього процесу;
2. **Валідність** для повної і всебічної відповідальності пропонованих контрольних завдань змісту досліджуваного матеріалу, чіткість критеріїв виміру та оцінки, можливість підтвердження позитивних і негативних результатів, які отримуються різними способами контролю
3. **Надійність** результатів, що отримуються при повторному контролі, який проводять інші особи;
4. **Врахування** психолого-педагогічних особливостей;
5. **Систематичність** у проведенні етапів і видів досліджень у певній послідовності та за відповідною системою;
6. **Гуманістична** спрямованість з метою створення умов доброзичливості, довіри, поваги до особистості, позитивного емоційного клімату.

7. Результати моніторингу мають тільки *стимулюючий характер* для змін певної діяльності.